

АКЦИОНИ ПЛАН

ЗА ПЕРИОД ОД 2026. ДО 2028. ГОДИНЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ ЗА МЛАДЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ПЕРИОДУ ОД 2023. ДО 2030. ГОДИНЕ

1. УВОД

Усвајањем Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 30/18)¹ успостављен је нормативни и институционални оквир који обавезује институције да приликом израде докумената јавних политика примењују принципе транспарентности, ефикасности и заснованости на доказима. У том контексту, стратегија се препознаје као кључни инструмент, а акциони план као неизоставни механизам који обезбеђује ефикасну реализацију стратешких докумената.

Влада Републике Србије је 26. јануара 2023. године усвојила Стратегију за младе у Републици Србији за период од 2023. до 2030. године (у даљем тексту: Стратегија). У складу са чланом 18. Закона о планском систему и чланом 22. став 4. Уредбе о методологији израде докумената јавних политика („Службени гласник РС”, бр. 20/25), Министарство туризма и омладине (у даљем тексту: Министарство) приступило је изради Акционог плана за период од 2023. до 2025. године. Имајући у виду да је претходни Акциони план истекао у децембру 2025. године, приступило се планирању и припреми новог Акционог плана за период од 2026. до 2028. године, како би се обезбедио континуитет у спровођењу омладинске политике и очувала усмереност ка дугорочним циљевима дефинисаним Стратегијом.

Приликом израде Акционог плана за период од 2026. до 2028. године за спровођење Стратегије за младе у Републици Србији за период од 2023. до 2030. године (у даљем тексту: АП) спроведена је анализа релевантних докумената: доступних годишњих извештаја о спровођењу акционих планова за 2023. и 2024. годину за спровођење Стратегије за младе; Индекса благостања младих за 2023. годину; јавно доступних статистичких извора, као и националних и међународних законских, стратешких и планских докумената из области омладинске политике и других доступних истраживања, и на основу тога израђена је Ех-post анализе Акционог плана у периоду од 2023. до 2025. године за спровођење Стратегије за младе у Републици Србији у периоду од 2023. до 2030. године (у даљем тексту: Ех-post анализа). Налази вредновања Ех-post анализе доступни су на сајту Министарства, на следећем линку: <https://mto.gov.rs/extfile/sr/13835/EX-post%20analiza.pdf>

2. КРАТАК ПРЕГЛЕД РЕЗУЛТАТА ОСТВАРЕНИХ ЗА ПЕРИОД ОД 2023. ДО 2025. ГОДИНЕ

Од 2023. године, након усвајања Стратегије за младе и пратећег Акционог плана, започета је реализација низа активности усмерених на спровођење дефинисаних мера и остваривање планираних индикатора успешности, као и на планирање наредних корака у циљу остварења стратешких циљева. Приликом праћења прогреса у остварењу

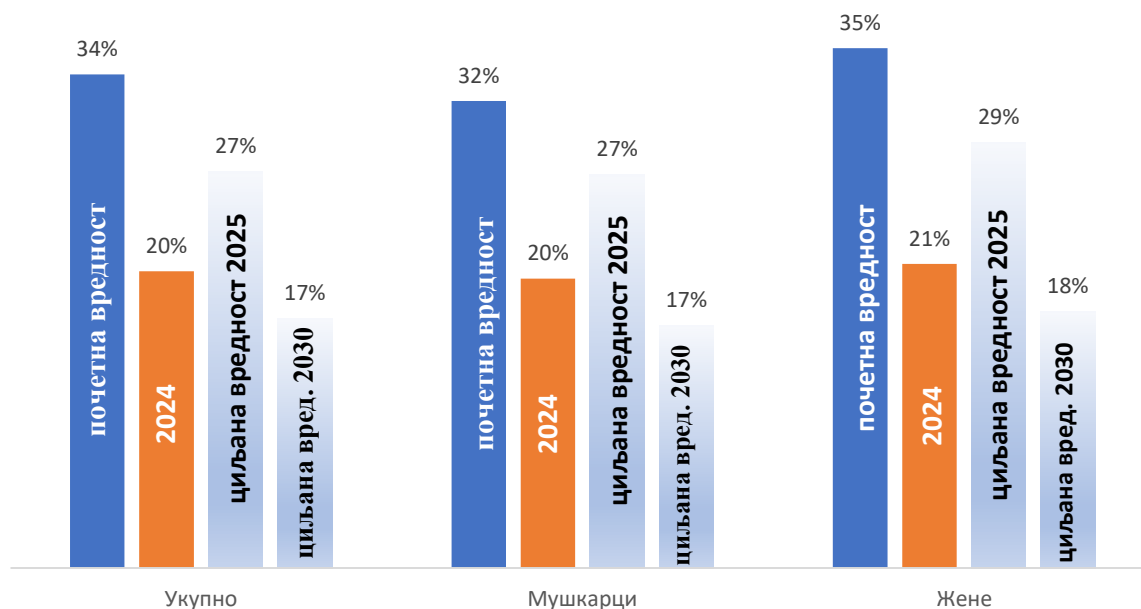
¹ <https://reg.pravno-informacioni-sistem.rs/api/viewdoc?uuid=4325c19f-4eae-4b2c-b4f8-0381e509e6f2®actid=425552&doctype=reg>

постављених индикатора, Стратегија и АП ослањају се на теренско истраживање положаја и потреба младих (Извештај о положају и потребама младих у Републици Србији) и друге изворе као што су подаци Републичког завода за статистику (Анкета о радној снази), подаци Евростата, Индекса благостања младих, истраживања релевантних актера омладинске политике (НАПОР, ОПЕНС, КОМС и др.) и индивидуалних истраживача те на интерне податке Министарства и других државних институција.

Општи циљ Стратегије је унапређење квалитета живота младих, док се осталих пет посебних циљева односе на унапређење квалитета омладинског рада, унапређење инфраструктуре за спровођење омладинске политике, подстицање активног учешћа младих у друштву, јачању равноправности и социјалног и економског осамостаљивања и унапређењу њиховог здравља и безбедности. На основу прелиминарне анализе остварености индикатора општег циља и увидом у Годишње извештаје спровођења АП за 2023. и 2024. годину, као и доступне статистичке податке (РЗС, Евростат, МТО и др.), може се констатовати да у првој фази спровођења Стратегије постигнути резултати су задовољавајући, те да указују на позитивне помаке, посебно у вези са индикаторима сиромаштва и тржишта рада младих.

Преглед кретања индикатора квалитета живота младих приказан је графиконима 1–5 у наставку.

Графикон 1. Стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености младих од 16 до 29 година (према полу)²

Извор: Евростат (2019), *подаци за почетну вредност су из 2019. године

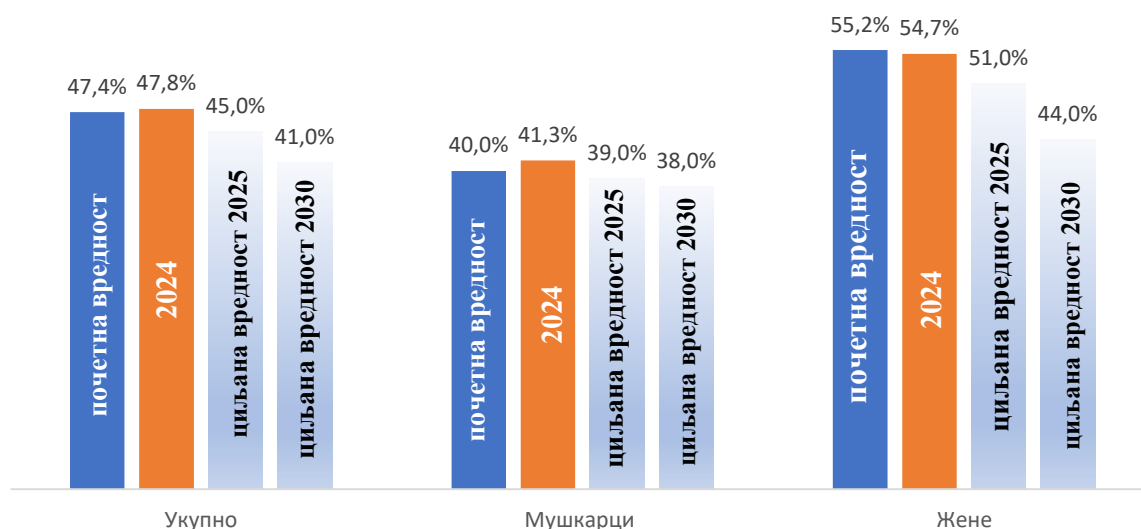
² подаци Евростата за младе од 16 до 29 година, више на https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01n_custom_18749812/default/table

Индикатори као што је стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености међу младима, узраста од 16 до 29 година, показују континуиран пад током протеклих година – са 33,6% у 2019. години на 25,5% у 2023. години. Према последњим доступним подацима, 2024. године та стопа износила је 20,2% (мушкарци 19,7%; жене 20,7%) (Републички завод за статистику, 2024), чиме је већ достигнут циљ постављен за 2025. годину. Ипак, потребно је наставити са спровођењем мера усмерених на смањење сиромаштва и социјалне искључености међу младима како би се до 2030. године постигао циљ од 17%.

У 2024. години, стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености међу младима старости од 15 до 30 година³ износила је 21,4%, и бележи смањење за 4 п. п. у односу на претходну годину. Стопа ризика међу женама узраста од 15 до 30 година износила је 22,1%, док је међу младим мушкарцима у истом старосном интервалу износила 20,8% (Републички завод за статистику, 2024).

Стопа ризика од сиромаштва деце и младих показује различите трендове у зависности од старосне групе. За старосну групу од 15 до 24 године, стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености износила је 23,9% у 2024. години, што представља пад од 5 п. п. у односу на 2023. годину. Код жена ова стопа износила је 24,2%, док је код мушкараца старости од 15 до 24 година била 23,6% (Републички завод за статистику, 2024).⁴ Међу младима узраста од 18 до 24 године забележен је пад стопе сиромаштва са 19,8% у 2022. години на 16,7% у 2024. години. Насупрот томе, међу децом узраста до 17 година евидентиран је пораст са 19,9% у 2022. години на 21,1% у 2024. години (Републички завод за статистику, 2024).

Графикон 2. Стопа младог становништва ван радне снаге (према полу); млади од 15 до 30 година

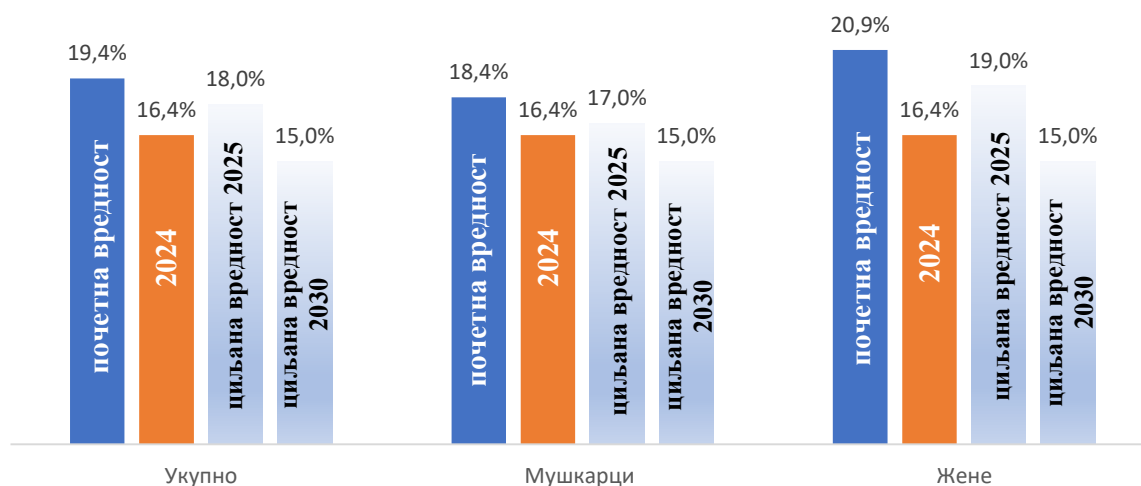
Извор: РЗС, * подаци за почетну вредност су из 2021. године

³ Републички завод за статистику, на захтев МТО, обрачунава вредност индикатора за старосну групу од 15 до 30 година, која је усклађена са старосном границом младих дефинисаном у Закону о младима.

Стопа младог становништва ван радне снаге (старости од 15 до 30 година) у претходне три године остала је углавном непромењена. На крају 2024. године износила је 47,8%, што је за 2,8 п. п. више од циљане вредности од 45% предвиђене за 2025. годину. Жене су и даље у мањој мери присутне на тржишту рада у односу на мушкарце. Стопа младих ван радне снаге узраста 15-30 година у трећем кварталу 2025. године забележила је благи раст, и достигла је вредност од 49,3% (мушкарци 42,9%; жене 56%) (Републички завод за статистику, 2025). У наредном периоду биће потребно уложити додатне напоре како би се убрзао напредак у погледу већег укључивања младих на тржиште рада, а посебно женског дела популације.

Према подацима Евростата (2024), стопа становништва узраста од 15 до 24 године ван радне снаге била је 67,6% у 2024. години (мушкарци 60,6%; жене 77,5%). У земљама региона, највиша стопа младих узраста од 15 до 24 године ван радне снаге забележена је у Босни и Херцеговини (76,3%) током 2024. године. Међу државама чланицама Европске уније (ЕУ), овај показатељ је највиши у Грчкој и Италији, где достиже око 76%.

Графикон 3. Стопа незапослености младих (према полу); млади од 15 до 30 година

Извор: РЗС, * подаци за почетну вредност су из 2021. године

Стопа незапослености младих и удео младих у НЕЕТ статусу (млади који нису у систему образовања, запошљавања или обуке), већ су 2024. године пале испод циљаних вредности за 2025. годину.

У периоду од 2021. до 2024. године, стопа незапослености међу младима узраста од 15 до 30 година смањена је са 19,4% на 16,4%. У 2024. години ова стопа била је изједначена по полу (16,4% у 2024. години). Стопа незапослености у трећем кварталу 2025. године за ову узрасну категорију износила је 17,5% (мушкарци 16,2%; жене 19,3%) и приближила се циљаној вредности за 2030. годину, која износи 15% (Републички завод за статистику, 2025).

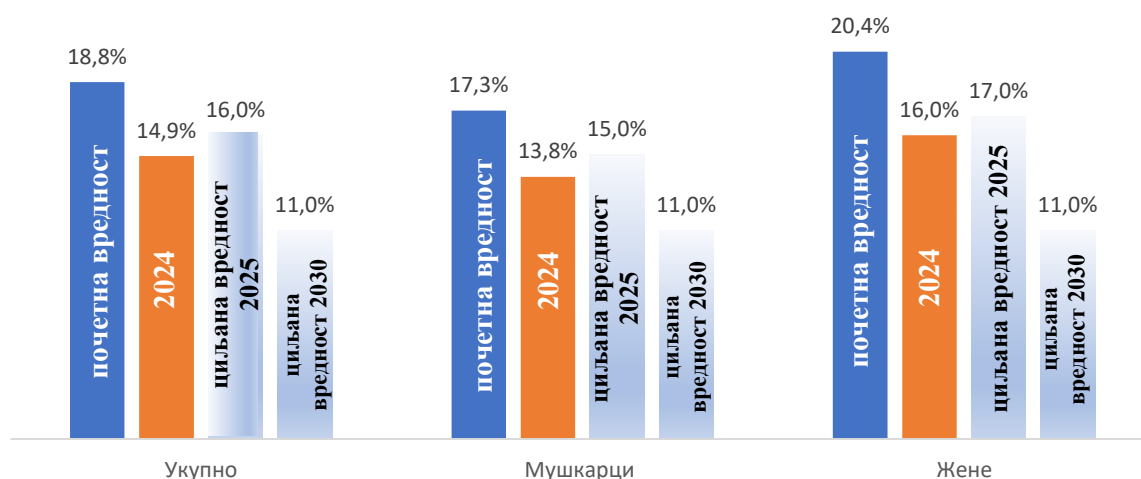
Стопа незапослености код младих старости од 15 до 24 године у 2024. години износила је 23% (жене 23,1%, мушкарци 23%), што представља смањење од 2 п.п. у односу на

2023. годину, када је износила 25,0% (жене 27%; мушкарци 23,8%). У поређењу са осталим европским земљама, Србија бележи једну од највиших стопа незапослености младих. Испред ње се налазе Босна и Херцеговина, са стопом незапослености младих узраста од 15 до 24 године од 30,2%, и Шпанија са 26,5%. Најнижа стопа незапослености младих већ годинама уназад бележи се у Немачкој, која је нижа од 7% (Евростат, 2024).

У последње три године, НЕЕТ стопа за младе старости од 15 до 29 година опала је са 18,8% (2021) на 14,9% (2024). Значајнији пад забележен је међу младим женама, за 4,4 п. п., док је међу младим мушкарцима узраста од 15 до 29 година НЕЕТ стопа смањена са 18,4% на 13,8% у истом периоду. Према подацима из трећег квартала 2025. године, НЕЕТ стопа износила је 15,1% (мушкарци 13,8%; жене 16,4%) и наставља да се приближава циљаној вредности (Републички завод за статистику, 2025).

НЕЕТ стопа за младе старости од 15 до 30 година у 2024. години износила је 15,2% (мушкарци 13,9%; жене 16,7%), што представља благо смањење у односу на 2023. годину (15,6%). За младе од 15 до 24 године она је била 12,9% (мушкарци 13,1%; жене 12,6%), односно 0,5 п. п. више него годину раније. Према подацима из трећег квартала 2025. године, НЕЕТ стопа за популацију старости од 15 до 30 година износила је 15,5% (мушкарци 13,9%; жене 17,1%). Србија се и даље убраја међу европске земље са највишом НЕЕТ стопом младих, упоредиво са Турском, Румунијом и Италијом, док Холандија и Исланд имају знатно ниже вредности, око 5% (Евростат, 2024).

Графикон 4. Стопа НЕЕТ младих (према полу, млади до 15 до 29 година)

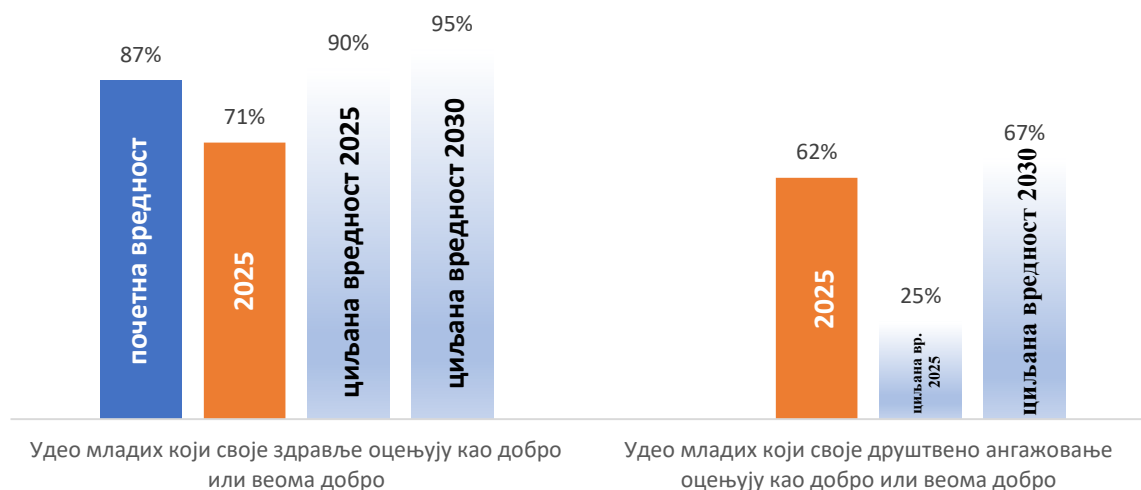
Извор: РЗС, * подаци за почетну вредност су из 2021. године

Побољшања су неопходна и у вези са мерама усмереним на побољшање здравља и друштвеног ангажовања. Удео младих који сопствено здравље оцењују као добро или веома добро и даље је испод циљаног прага од 90%. У 2024. години износио је 85,6%, док је у наредној години пао на 71% (МТО, 2025)⁴ што упућује на потребу за додатним улагањима у мере у оквиру петог стратешког циља. У 2024. години удео младих који

⁴ Више на <https://mto.gov.rs/extfile/sr/13258/Istrazivanje.pdf>

своје друштвено ангажовање оцењују као добро или веома добро износио је 34,8%, а у 2025. години чак 62,1% што је прилично близу циљане вредности за 2030. годину (67%) (МТО, 2025)⁵.

Графикон 5. Удео младих који своје здравље и своје друштвено ангажовање оцењују као добро или веома добро

Извор: МТО Истраживање о положају и потребама младих, * подаци за почетну вредност о ставовима младих према друштвеном ангажовању нису доступни; * подаци за почетну вредност о уделу младих који своје здравље оцењују као добро или веома добро су за 2020. годину

Презентовани резултати су у складу са подацима Извештаја о напретку у реализацији Циљева одрживог развоја (ЦОР)⁶ из 2025. године који на годишњем нивоу публикује Републички завод за статистику (РСЗ), а на које се у великој мери ослања и сама Стратегија. У складу са Агендом одрживог развоја 2030, која представља глобалну развојну стратегију и обухвата три димензије одрживог развоја: економски раст, социјалну инклузију и заштиту животне средине, млади су посебно адресирани у оквиру циљева 1 – Свет без сиромаштва, 4 – Квалитетно образовање и 8 – Достојанствен рад и економски раст. У претходном периоду, индикатори наведених циљева који укључују младе, дефинисане Законом о младима као становништво од 15 до 30 година, бележе умерена побољшања, и то конкретно 1.2.2. Удео мушкараца, жена и деце свих узраста који живе у било ком облику сиромаштва, 4.3.1. Стопа учешћа младих и одраслих у формалном и неформалном образовању и обукама у претходних 12 месеци, и 8.6.1. Удео младих (старости 15–24 године) који нису обухваћени образовањем, запосленостју или обуком. Уз наведене, већина индикатора Агенде индиректно се односи на младе и детерминише перспективе унапређења благостања младих који се детаљно прате и анализирају у оквиру публикације Индекс благостања младих који су развили МТО и УНФПА у сарадњи са Фондацијом „Ана и Владе Дивац”.

⁵ Више на <https://mto.gov.rs/extfile/sr/13258/Istrazivanja.pdf>

⁶ Више на https://sdg.indikatori.rs/media/Izvestaj/sdg_godisnji_izvestaj_srbija_2025_cir.pdf

У том контексту, од 2023. године Индекс благостања младих представља централни и иновативни механизам за праћење напретка у спровођењу Стратегије. Заснован на 108 индикатора на националном и 98 на локалном нивоу, Индекс омогућава систематско и годишње праћење различитих аспеката живота младих и евалуацију реализације стратешких циљева. Током 2023. године, у првој години спровођења Стратегије, остварена је индексна вредност од 29,22 имплицирајући да је реализовано више од четвртине планираних промена, што представља охрабрујући наставак процеса унапређења квалитета живота младих. Иако је постигнут напредак у доменима образовања, запошљавања и социјалне укључености, Индекс истовремено указује на области у којима су потребна додатна улагања, као што су просторни капацитети и услуге за младе, веће учешће младих у процесима доношења одлука те стварање безбеднијег и подстицајнијег окружења за живот младих.

Уз наведене публикације, од редовних годишњих истраживања неопходно је истаћи и Алтернативни извештај о положају и потребама младих који реализује Кровна организација младих Србије (КОМС)⁷. У складу са презентованим трендовима, последњи извештај КОМС, објављен августа 2025. године, потврђује напредак у вези са економским показатељима и положајем младих на тржишту рада – смањењем незапослености, расту задовољства послом и унапређењем ставова о квалитету образовања. Констатовано је и апсолутно повећање буџета за омладинску политику, односно његово стабилно учешће у укупним буџетским расходима. Извештајем су истакнути и бројни изазови на којима је потребно радити, а који укључују неопходност даљих унапређења институционалног оквира спровођења омладинске политике, јачања партиципације младих у друштвеним процесима и поверења у институције.

Ex-post анализа Акционог плана за период 2023. до 2025. године показала је да је први циклус имплементације Стратегије успешно поставио темеље за даљи развој система омладинске политике у Србији. Укупна оцена релевантности Акционог плана је висока, док је ефективност умерена до висока, са израженим разликама по областима. Најјачи ефекти остварени су у областима запошљавања и унапређења међусекторске сарадње, што потврђују и позитивни трендови у показатељима попут смањења незапослености и ризика од сиромаштва међу младима. Истовремено, области здравља, безбедности и развоја локалних институција омладинске политике показале су потребу за додатним улагањима и бољом координацијом подршке локалним самоуправама.

Развијени су значајни инструменти за праћење положаја младих и квалитета живота, као и механизми за континуирано прикупљање података. Иако су постигнути значајни резултати, постоје бројни изазови у наредном периоду, посебно у вези са одрживошћу и развојем капацитета актера на локалном нивоу (КзМ и савети за младе), професионализацијом омладинског рада и равномерног развоја локалних услуга за младе са циљем подршке рањивим категоријама младих. Додатно, посебно значајан изазов представљаће имплементација Гаранције за младе и обезбеђивање максималног доприноса актера омладинске политике успешном спровођењу овог програма који чији је циљ да суштински унапреди положај и перспективе најугроженијих група младих.

⁷ Више на <https://koms.rs/wp-content/uploads/2025/08/Alternativni-izvestaj-2025.pdf>

3. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Финансирање мера и активности утврђених овим акционим планом, ради остваривања општих и посебних циљева Стратегије, обезбеђује се из средстава буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и буџета јединица локалне самоуправе (ЈЛС), у складу са надлежностима носилаца појединачних активности. Поред наведених извора, финансирање је могуће и из других извора, укључујући поклоне, донације, легате, кредите и друга средства, у складу са важећим прописима.

Министарство туризма и омладине као носилац појединих активности из Акционог плана и предлагач овог документа, определило је средства неопходна за реализацију планираних активности у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2026. годину („Службени гласник РС“, бр. 108/25), као и у складу са утврђеним планско-буџетским процедурама. У буџету, у оквиру донаторских средстава, приказана су и планирана средства Европске комисије кроз ОИС 1 Европске комисије, у оквиру ИПА III програма, за програм Гаранција за младе, чије се одобрење очекује у наредном периоду.

Процена финансијских средстава потребних за реализацију посебних циљева, мера и активности извршена је од стране Министарства и свих носилаца појединачних активности из Акционог плана, у складу са планско-буџетским процедурама. У том процесу, носиоци активности су извршили оквирну, прелиминарну процену трошкова ангажовања људских, материјалних и других ресурса неопходних за реализацију планираних активности, полазећи од средстава предвиђених Законом о буџету Републике Србије за 2026. годину, као и у складу са Правилником о начину исказивања и извештавања о процењеним финансијским ефектима закона, другог прописа или другог акта на буџет, односно финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање („Службени гласник РС“, бр. 119/23), и Приручником за утврђивање трошкова јавних политика и прописа Републичког секретаријата за јавне политике из августа 2025. године.

Сви носиоци појединачних активности из Акционог плана поступају на уједначен начин у погледу процене и исказивања трошкова. У складу са Правилником о начину исказивања и извештавања о процењеним финансијским ефектима закона, другог прописа или другог акта на буџет, односно финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање, процењени трошкови уносе се у прописане ПФЕ обрасце о финансијским ефектима исказаних процењених оквирних трошкова на буџет.

Укупна средства планирана за имплементацију Акционог плана у периоду од 2026. до 2028. године износе 6.464.365.000,00 динара. Расподела средстава по годинама утврђена је у складу са динамиком реализације планираних активности и пројеката, и то: у 2026. години планирана су средства у износу од 2.411.895.000,00 динара, у 2027. години 2.097.325.000,00 динара, док је за 2028. годину предвиђено 1.955.145.000,00 динара.

Планирана средства по институцијама за период трајања Акционог плана односе се на средства којима наведене институције учествују у реализацији предвиђених активности. Министарство туризма и омладине учествује са 2.086.785.000,00 динара, Министарство за бригу о селу са 2.250.000.000,00 динара, Министарство привреде са 1.100.000.000,00 динара, Министарство науке, технолошког развоја и иновација са 258.000.000,00 динара, а Министарство здравља са 91.500.000,00 динара. Министарство информисања и телекомуникација у реализацији Акционог плана учествује са 9.000.000,00 динара, док Кабинет министарке без портфеља задужене за област родне равноправности, спречавања насиља над женама и економског и политичког оснаживања жена учествује са 3.000.000,00 динара.

Укупна средства међународних донатора износе 450.080.000 динара. Поред наведеног, у оквиру буџета планирана су и средства Европске комисије за спровођење програма „Гаранција за младе“ кроз ОИС 1 Европске комисије у оквиру ИПА III програма, чије се одобрење очекује у наредном периоду, у укупном износу од 216.000.000 динара, при чему 32.400.000,00 динара од укупног износа представља национално кофинансирање из буџетских средстава, а оба износа су у документу означена звездицом (*).

4. ИНФОРМАЦИЈЕ О СПРОВЕДЕНИМ КОНСУЛТАЦИЈАМА

У циљу прикупљања стручних мишљења и промишљених увида неопходних за израду Акционог плана, организоване су три тематски структурисане фокус групе. Подела фокус група базирана је на посебним циљевима Стратегије за младе, како би се осигурало систематско и свеобухватно покривање релевантних тема:

Прва фокус група била је посвећена темама које произилазе из посебног циља 1. Разматрани су ставови и искуства актера који су активно укључени у омладински рад у Републици Србији;

Друга фокус група обухватила је анализу тема из посебних циљева 2. и 3.;

Трећа фокус група фокусирана је на теме из посебних циљева 4. и 5.

Сви учесници фокус група допринели су прикупљању релевантних искустава и стручних ставова, са циљем идентификације кључних изазова и формулисања препорука за Нацрт Акционог плана. У уводном делу сваке фокус групе представљени су поједини налази анализе, како би се учесницима обезбедила заједничка полазна основа за дискусију.

Прва фокус група одржана 10. октобра 2025. године у просторијама Министарства туризма и омладине и окупила је једанаест релевантних актера из омладинског сектора. Међу њима је било девет представника организација цивилног друштва и међународних донатора, као и два представника државних институција (Канцеларија за дуално образовање и НОКС, НИРАС–Е2Е пројекат, ОПЕНС, НАПОР, ТЕМПУС фондација, УНИЦЕФ, ЈИЛ асоцијација, ГИЗ и КОМС).

Учесници фокус групе су се усагласили са представљеним налазима и заједнички дефинисали приоритетне области које би требало обухватити новим Акционим планом. Као најзначајнији правци деловања издвојени су:

- развој локалних и интегрисаних услуга за младе;
- јачање волонтерских програма;
- унапређење видљивости организација у омладинском раду и њихово усклађивање са захтевима Гаранције за младе.

Посебан акценат у дискусији стављен је на потребу дефинисања и усвајања стандарда квалификација, стицања статуса ЈПОА (Јавно признати организатори образовања одраслих), као и на унапређења механизма за признавање претходног учења. Учесници су посебно истакли значај јачег институционалног укључивања стручних удружења, као што је НАПОР-а, у поступке лиценцирања. Дискусија је додатно указала на неопходност прецизнијег формулисања појединих активности Акционог плана, као и јаснијег утврђивања надлежности, носилаца и процедура, нарочито у домену пружања услуга младима. Учесници су нагласили да ће за ефикасну имплементацију будућег Акционог плана бити од пресудног значаја јачање институционалних процедура, развој капацитета и унапређење финансијских механизма, како би се обезбедила дугорочно одржива подршка омладинском раду и већа доступност квалитетних услуга младима.

Друга фокус група одржана је 20. октобра 2025. године у Београду и и окупила је девет релевантних актера из омладинског сектора (НАПОР, два представника КОМС-а, ТЕМПУС, ГИЗ, СИС, НАКЗМ, УНИЦЕФ, ОПЕНС). Међу њима је било седам представника организација цивилног друштва и међународних донатора, као и два представника државних институција. Основна тема дискусије била је унапређење просторних капацитета и услуга намењених спровођењу омладинске политике у свим ЈЛС.

Учесници су истакли да су поједине активности већ започете, али да је неопходно наставити са јачањем одрживости постојећих омладинских центара, као и са систематском промоцијом њихових услуга. Посебан акценат стављен је на значај менторске подршке запослених и развој компетенција у оквиру институција које управљају омладинским просторима, с циљем да се осигура континуитет квалитетног рада. Такође, указано је на потребу систематског праћења и евалуације обука, укључујући повратне информације од корисника. Додатно, учесници су указали на важност планирања усмерених на унапређење рада и видљивости омладинских центара у наредном периоду.

Учесници су у дискусији нагласили потребу за развијањем механизма сарадње између различитих актера, не само у великим градовима, већ и у руралним срединама. Као могући правци деловања предложени су заједнички пројекти, размена добрих пракси и иницирање потенцијалних Еразмус пројеката, који би допринели јачању капацитета запослених и подстицања укључености младих. Посебно је наглашена важност обезбеђивања довољних буџетских средстава и њиховог систематског праћења, као и израда стандарда рада и редовно извештавање о активностима омладинских центара у свим ЈЛС. Препорука је да се постојећи и нови омладински центри интегришу у процес системског праћења и годишњег извештавања, како би се обезбедила одрживост и континуитет реализације циљева другог посебног циља Акционог плана.

Трећа фокус група одржана је 30. октобра 2025. године у Београду у просторијама Министарства туризма и омладине, а учествовало је петнаест учесника, већином

представника владиног сектора⁸. Ова фокус група бавила се темама које се односе на четврти и пети посебни циљ Акционог плана.

У оквиру разматрања четвртог циља, учесници су се усагласили да је у претходном периоду највише извештавано о напретку у области запошљавања младих, и да индикатор запошљавања младих бележи знатне помаке. За наредни период предложено је да се акценат стави на запошљавање теже запошљивих категорија младих, пре свега НЕЕТ популације, уз посебно истицање значаја програма Гаранције за младе (ГзМ) који почиње од 2027. године. Такође је указано на потребу повећања транспарентности и активнијег укључивања младих талената, корисника средстава Фонда за младе таленте, као и на потребу да се подстакне њихово запошљавање и задржавање у јавном сектору.

Културни догађаји препознати су као важан механизам интеграције младих у друштво. Учесници су предложили јачање сарадње културних центара у руралним срединама са младим уметницима и пружање више прилика младима да активно учествују у културним програмима и дешавањима.

Када је реч о здрављу младих, учесници су истакли да је, упркос значајном броју спроведених активности у претходним годинама, посебно у области менталног здравља, уочени напредак био минималан. Као правци деловања за наредни период предложено је интензивирање едукације младих о значају здравља и доступним сервисима подршке, као и јачање међусекторске сарадње у циљу боље координације и видљивости резултата.

Након одржаних фокус група, надлежни предлагач је Нацрт акционог плана објавио на интернет страници МТО, као и на порталу „Е-консултације”. Спровођење јавних консултација је трајало петнаест дана, до 15. децембра 2025. године. У циљу обезбеђивања транспарентног процеса и активнијег укључивања младих у доношење одлука, Министарство је такође, организовало четири округла стола у Новом Саду, Новом Пазару, Лесковцу и Ужицу. Сви коментари и предлози изнети током округлих столова узети су у разматрање приликом израде нацрта акционог плана.

Током периода спровођења консултација, путем портала „Е-консултације”, није пристигао ниједан коментар, док је на фокус групама, округлим столовима и путем електронске поште на адресу министарства своје предлоге на нацрт акционог плана укупно доставило 13 подносилаца.

Пристигли коментари и сугестије размотрени су и оцењени као прихваћени, делимично прихваћени или неприхваћени, уз детаљна образложења, у Извештају о спровођењу јавних консултација, који је објављен 30. децембра 2025. године и јавно доступан на интернет страници МТО на следећем линку: <https://www.mto.gov.rs/tekst/sr/13462/izvestaj-o-sprovedenim-javnim-konsultacijama-u-vezi-sa-nacrtom-akcionog-plana-za-period-od-2026-do-2028-godine-za-sprovodjenje-strategije-za-mlade-u-republici-srbiji-za-period-od-2023-do-2030-godine.php> као и на порталу „Е-консултације”, у делу документација, на следећем линку: <https://ekonsultacije.gov.rs/topicOfDiscussionPage/539/3>

⁸ Два представника УНИЦЕФ-а, два представника Министарства привреде, и представници НАПОР-а, Новосадског омладинског форума, СИС, МЈМПДД, МИС, АзК, ТЕМПУС фондација, МУП, ПКС.

5. ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

У Акционом плану користе се следећи акроними:

АзБС - Агенција за безбедност у саобраћају
АзК - Агенција за квалификације
АП- Акциони план
Батут - Институт за јавно здравље „др Милан Јовановић Батут“ АПР - Агенција за привредне регистре
ГИЗ - Немачка међународна организација за сарадњу ЕУ - Европска унија
ЕВРОСТАТ - Канцеларија ЕУ за статистику
ЕУ-Европска унија
ЗОМ - Закон о младима
ИОМ - Међународна организација за миграције
ИТЕ - Канцеларија за информационе технологије и електронску управу
ЛИЦ асоцијација- *Job info centar* асоцијација
ЈЛС - Јединица локалне самоуправе
ЈПОА- Јавно признати организатори образовања одраслих
КЗДОНОК - Канцеларија за дуално образовање и национални оквир квалификација
КМРР – Кабинет министарке без портфеља задужене за област родне равноправности, спречавања насиља над женама и економског и политичког оснаживања жена
КОМС - Кровна организација младих Србије
КЗМ - Канцеларија за младе
МБПД - Министарство за бригу о породици и демографију
МБС - Министарство за бригу о селу
МГСИ - Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
МДУЛС - Министарство за државну управу и локалну самоуправу
МЕИ - Министарство за европске интеграције
МЗ - Министарство здравља
МЗЖС - Министарство заштите животне средине
МИС- Млади истраживачи Србије
МИТ - Министарство информисања и телекомуникација
МК - Министарство културе
МЉМПДД - Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог
МНТРИ - Министарство науке, технолошког развоја и иновација
МОС - Министарство омладине и спорта
МП - Министарство правде
МПољ - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
МПР - Министарство просвете
МПривреде - Министарство привреде
МРЗБСП - Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
МС - Министарство спорта
МСП - Министарство спољних послова
МТО - Министарство туризма и омладине
МУП - Министарство унутрашњих послова
МУСТ - Министарство унутрашње и спољне трговине
МФ - Министарство финансија
НАЈУ - Национална академија за јавну управу
НАКЗМ - Национална асоцијација канцеларија за младе

НАПОР - Национална асоцијација практичара/ки омладинског рада
НЕЕТ- Млади који нису запослени, не школују се и нису на обуци (*eng. NEET*)
НОКС- Национални оквир квалификација Србије
НСЗ - Национална служба за запошљавање
ОЕЦД - Организација за економску сарадњу и развој
ОПЕНС - Омладински савез удружења „Нови Сад омладинска престоница Европе - ОПЕНС”
ОР- омладински рад
ОЦД - Организације цивилног друштва
ПКС- Привредна комора Србије
ППУ- Признавање претходног учења
ПССО - Покрајински секретаријат за спорт и омладину
РЗС - Републички завод за статистику
РКСМ- Регионална канцеларија за сарадњу младих
РС - Република Србија
СИС- Савез извиђача Србије
СКГО - Стална конференција градова и општина
УНИЦЕФ - Фонд Уједињених нација за децу
УНФПА - Популациони фонд Уједињених нација ЦОР - Циљеви одрживог развоја
ЦОР- Циљеви одрживог развоја

Акроними и скраћенице за ознаке програмског буџета су:

ПГ - Буџетски програм
ПА - Програмска активност
Ек.класиф. - Економска класификација
01 - Општи приходи и примања буџета
06 - Донације од међународних организација
11 - Примања од иностраних задуживања
56 - Финансијска помоћ ЕУ
ДОП ЕУ- Донаторска помоћ ЕУ.